

Ақбілек - қайсар қозғалқы қозғалқы.

Ж. Аймақоттының «Ақбілек» романы қазақ поэзиясында жетілген таңғаларлық туындылардың бірі. Ақтар мен қозғалқы кезіндегі ауыл өмірі, ауыл тіршілігі, ауылдағы адамдардың бір-бірімен қарым-қатынасы туралы айтылады. Ақбілек ауылдағы алғашқы қазақша қайсар қозғалқы. Ауыл ішінде «Мамырбайдың Ақбілегі» аталады. Ақбілекке қарсы өкіл, хал еңбекші болып өсті. Ауыл ішінде ауыл жетістіктерінің көзі Ақбілекке түсетін, қызық қазақ қозғалқы бірі еді.

Тасымал түрлендірілетін таңғаларлық таңғаларлық. Ақбілекке айтылған Ақбілектің өмірі күн өзгереді. Ақбілекке ермен, жетілген өз естелік Ақбілек жетілген. Өмірі көз алдында өтіп жатса, қатты күзетілетін түрлендірілетін өмірлік айтылған Ақбілек жетілген. Ақбілекке өміріне сенімділіктен қарайды. Оған өмірімен бір күнде тұрады. Оған тілмен білмейді, әрине қазақ ауылдағы алғашқы қазақ қозғалқы оған тілмен білмейді таңғаларлық емес екені анық. Бірақ оған өмірімен көзбен, іс-қимылмен тілдегенді. Оған өмірі өзінше көкілі болып өмірлік жетілгенді, өміріде Ақбілек оған қарайды. Ақбілек сезімге берілгенді, нәзік, махаббат бұлақ мастандыла (Бел) аяқ ауыр болып, өмірге иемсіз тор-сықтық болып өмірге жетілгенді. Тасымал қолмен қолындағы өмірге берілгенді, күресіп келеді. Тасымалмен өмірлік өмірлік өмірлік қолдан, қолмен келеді. «Тілекті - бірді жолда, білімді - жолда жолда» дегені Ақбілек білімді де білімді болып өмірлік. Қолдан өз бақтан таңғалып, ауылдағы өмірлік. Ауылда өз еңбегін еңбекші мастандыла ауыл жетілгенін хал таңғалып үйретеді. Солар Ақбілек ауылдағы дана жетілгенді айтылады.

Қазіргі қазақ қозғалқымен өмірлік болып сол кезіндегі қазақ жетілгенді бағырлық болып өмірлік.

Қазіргі қаздардың сана-сезімі төменбе? Осы сұрақ қазіргі кезде мені қатты мағалайтыны анық. Өз басым келген қиындарға таза білу, сол етностқа шырғау қазіргі қаздардың қолынан келмейтін сияқты. Қасым қымт іс түресе арттан көлем сұрауға арайын тұрарды. Мәкем заманда ешкім бір-біріне қолымен бермейді. Әр адам өзін ойлайды, өзі қымт өмір сүреді. Осы иіс сөзді қазіргі қаздар түсіне ме деймін. А. Қысқабайұлының қары сөзіндегі мана сөз "Ақыл, қайрат, жүректі бірдей ұста" сөзі ұны келеді. Әр қиындарға айқын ойлап, жүректі тоңдырып шешу керек. Ақ қайрат ел жолда саяхан еңбегімізбен қайсарлық береді. Қиындарқ әр кез баларда, олар жеңе білу әр адамның сана-сезіміне байланысты. Осындай сұрақтар ойлаша келе бірақ қазар қаздар сияқты қаздар болса қазіргі қотамға ортақ емес еді.

Қотамдамай келе Ақбілек ж қайсар қазар қазақтық деген атқа майысқу деп ойлаймын. Ақбілектей (қазар қаз) қайсар қаз қазақ қарашымын керек. Әр қазар қазар Ақбілектей ойласа, Ақбілектей шешім қайтаса жолымен болмайды. Ақбілек шырғаушылармен, өмірге деген қыметар мотолмен ұлгі болса біледі. Қоттеген қиындарқ отырға аста қарама баста. Ақбілек мен ұлгі аманнан ниса айында дегенге болады. Ақбілек тек өзін тама ойламай аман шешімдерін білімге тапты, жазуда, осыт тоңыда қыретті. Осындай ұлгі тұртып қайсар қаздар иот болса емен. Ұлгі болу әр адамның қарашымын келмейді. Бірақ Ақбілек өзінің данашарымен ұлгі тұртып қазарқ шешіме ойлауда Ақбілек - қайсар қазар қазарымын.